

“Corona is goed voor de natuur”

Het was een heel bijzonder jaar. Voor de mensheid en ook voor de natuur. In dit coronajaar vragen we ons als redactie af: hoe zit het dan met corona en natuur? Even los van het feit dat het virus uit de natuur is gekomen. We hebben minder stikstofuitstoot gezien, maar ook natuurgebieden die overspoeld werden met bezoekers en alle onrust en afval die ze met zich meebrachten. Vier deskundigen maken de balans op en reageren op de stelling: Corona is goed voor de natuur.

— Marjel Neefjes (samenstelling)

Marina Laureau, Landgoed Vollenhoven

“De rust is soms ver te zoeken”

“Ons landgoed ligt midden in het land, goed bereikbaar aan de weg Utrecht-Zeist. Een cultuurhistorische buitenplaats in Engelse landschapsstijl met natuur, bos, agrarische grond, park en zichtassen. Een perfecte plek dus om te bezoeken als je verder nergens heen mag. Nou, dat hebben we gemerkt!

We proberen natuurlijk onze natuurwaarden in stand te houden, maar dat staat sinds corona enorm onder druk. In de rustgebieden voor wild en vogels is de rust soms ver te zoeken. Vooral toen natuurgebieden in de buurt afgesloten werden. We gunnen het mensen van harte om naar buiten te gaan, maar nu staan ze in het weekend in de file, en vinden we overal afval en mondkapjes. Van de zomer, tijdens die droogte, waren er mensen aan het roken in het gortdroge bos. Een deel van ons landgoed is privéterrein, zoals de tuin en het huis. Tot nu toe konden we mensen altijd wel aanspreken op hun gedrag en uitleggen hoe we de cultuurhistorische en natuurwaarden proberen in stand te houden. Maar nu wordt het regelmatig vervelend. Dat mensen de tuin inlopen en met een verrekijker het huis in kijken. Bij het theeoepeltje, dat niet opengesteld is, hebben we al eens een vriend stelletje betrappt. En als je er vervolgens wat van zegt, word je voor van alles uitgemaakt! Mensen hebben denk ik een korter lontje. Gelukkig is het maar een minderheid, 10 procent misschien, die vervelend wordt. Jammer is het wel. Recreatie en natuur blijft toch een spanningsveld.”

Gradus Lemmen, gebiedsmanager Utrecht Natuurmonumenten

“Corona zorgt voor herwaardering natuur”

“Het is in elk geval duidelijk dat het in coronatijd overal drukker is in de natuur. Google Statistics laat een stijging van 30% zien. In het nieuws zag je een focus op ‘O, o, wat is het overal druk’, en op wat er misging, de overvolle parkeerplaatsen en het afval. We hebben zelfs de bizarre oproep moeten doen aan mensen om niet de natuur in te gaan, dat was in de 115 jaar van ons bestaan nog nooit voorgekomen. Maar daar staat ook een hoop positiefs tegenover. Er is wel heel duidelijk een herwaardering gekomen voor de natuur. Mensen staan meer stil bij hun leven, en bij de wereld. En dat dringt ook tot bestuurders door. Dat geeft de natuur een betere positie. In Utrecht bijvoorbeeld is uitgerekend dat er 600 hectare te weinig recreatiegebied is, en corona laat zien hoe belangrijk dat is. Er is ook vraag naar meer zonnepanelen, naar woningbouw, naar sportlocaties. Ik denk dat bestuurders nu inzien dat dat niet ten koste van natuur en groene recreatiegebieden mag gaan. En dat er zelfs recreatiegebied bij moet komen. Daar komt nog bij dat het natuurnetwerk nog niet klaar is, dus daar moet ook nog aan gewerkt worden. Kortom, ik denk inderdaad dat corona goed is voor de natuur. Het is een moment van inkeer.”

Louise Vet, em. hoogleraar ecologie en NIOO-KNAW

“Corona levert natuurbeschermers van de toekomst”

“Dat is toch beetje een dubbel. Er was natuurlijk meer drukte in de natuur, van mensen die er anders niet komen, en die rotzooi achterlaten en hun honden los laten lopen waar dat niet mag. Maar ik hoor van verschillende kanten dat dat toch maar een heel klein percentage was, dus misschien moeten we daar niet te moeilijk over doen. Want wat wel heel belangrijk is, is dat mensen zich veel meer bewust geworden zijn van het belang van een groene omgeving. Niet alleen in de natuur trouwens, maar ook het groen in en om de stad, dat is ook biodiversiteit. Juist rond de stad zelfs. Hopelijk levert dit ons dan de natuurbeschermers van de toekomst. Het positieve effect van de lockdown, door minder uitstoot van stikstof en CO₂ was ook mooi, maar stelt toch niet al te veel voor. Natuurlijk waren we blij met minder strepen in de lucht en minder verkeer, en dus minder NOx. Maar de landbouw, toch verantwoordelijk voor 85% van de ammoniakuitstoot, ging gewoon door. Bovendien zien we inmiddels de uitstoot alweer oplopen. Ik denk dat het al met al niet meer positief effect heeft dan bijvoorbeeld een warme winter, als we minder hoeven te stoken. Wat hopelijk wel blijvend is, is de verminderde uitstoot door woonwerkverkeer. Meer thuiswerken, meer op de fiets en dus minder files, dat zou toch winst zijn.”

Hank Bartelink, directeur LandschappenNL

“Natuur staat weer op de politieke agenda”

“Op de korte termijn is corona niet goed voor de natuur. Picknickende jongeren in een blauwgrasland, verstoord wild, meer afval (zelfs hele gesloopte keukens), je kent de verhalen wel. En voor de terreinbeheerders betekent het meer kosten voor handhaving, en zeker ook minder inzet van vrijwilligers. Tegelijkertijd is het ook wél goed voor de natuur op korte termijn. Metingen laten zien dat er veel minder luchtvervuiling is door minder verkeer. In het buitenland bij strenge lockdowns zie je dat wild minder schuw wordt. Maar vooral op de lange termijn zie ik het positief in. Ja, corona is goed voor de natuur! Het besef dat natuur en landschap belangrijk zijn voor ons welzijn is sterk gegroeid! Dat zorgt dat natuur en landschap weer op de politiek-bestuurlijke agenda zijn komen te staan. Je ziet het aan het draagvlak voor het Deltaplan Biodiversiteit, en de Agenda Natuurinclusief. Ook zijn de ledenaantallen van de Landschappen gegroeid het afgelopen jaar. Ook is duidelijker geworden dat natuur niet alleen over biodiversiteit gaat, maar ook heel nadrukkelijk over gezondheid. Groen doet goed, roepen we al jaren, maar dat is nu echt doorgedrongen. Een mooie extra reden om aandacht te schenken aan de natuur!”

foto Elmer Wiedraaijer